

2084

ROMAN

Ingrid Verhelst

Voor allen die geloven in een rooskleurige toekomst -
ze hebben het fout.

INGRID VERHELST

2084

Spel zonder grenzen

Het verleden werd gewist,
het wissen werd vergeten,
de leugen werd de waarheid.

George Orwell

Woord vooraf - De geschiedenis zoals die is, zonder gewis

Aanvallen op de democratie werden door de ‘beschaafde’ wereld steevast veroordeeld in ronkende volzinnen, al werd er zelden ingegrepen. Meestal maakte men er zich vanaf met uitgekende economische sancties. Niemand wilde het mes in eigen vlees zetten.

Op de tweede ambtstermijn van Donald Trump was niemand voorbereid. Vanaf dag één keerde hij zich tegen de bestaande orde. Hij zette volop in op censuur, desinformatie en chantage, de beproefde middelen om het democratische systeem te ontwrichten. Klimaatverandering deed hij af als onzin. *‘Drill, drill, drill!’*

Zijn perverse politieke vriendjes wreven zich in de handen, de rest van de wereld keek met open mond toe, en kroop voor hem door het stof. De gênante vertoning in Den Haag zal niemand ooit vergeten.

De daaropvolgende jaren werden wereldwijd gekenmerkt door politieke chaos. Er passeerde een stoet van autoritaire leiders die, naar het voorbeeld van Trump, de democratische waarden ondermijnden. Wilde de natie bloeien, dan moest de burger bloeden.

In 2029 nam JD Vance de macht over in de Verenigde Staten. Hij volgde de voetsporen van zijn voorganger. Onderwijs werd enkel toegankelijk voor geestgenoten, geld rolde naar boven, klimaatverandering was een fabeltje. Dit alles leidde tot verpaupering en tot een versnelling van de opwarming van de aarde, met verwoestende gevolgen.

In Europa werden de democratische instellingen zwakker. Extremistische

partijen wonnen aan invloed, de sociale cohesie brokkelde af. De strekking Wilders & Co speelde een cruciale rol in deze ontwikkelingen. De Brexit bleek slechts het begin te zijn geweest van een reeks afscheidingen en politieke crises.

In 2042 werd de Europese Unie ontbonden door toedoen van Marion Maréchal, de dochter van Marine Le Pen, wat leidde tot economische instabiliteit en sociale onrust. Racisme vierde hoogtij. Er werd actief jacht gemaakt op anderskleurigen, anderstaligen en personen met een twijfelachtig gender. Homo's en lesbiennes werden weer mietjes en potten.

De klimaatverandering bleef haar tol eisen. De zeespiegel steeg, kuststeden werden onbewoonbaar. Extreme weersomstandigheden werden de norm, met frequente orkanen, overstromingen, droogte en bosbranden. Reizen werd een spelletje Russische roulette. Het toerisme viel stil. Miljoenen mensen verloren hun baan. Het sociale stelsel crashte, met als gevolg een golf van zelfmoorden.

China versterkte zijn greep. Het land breidde zijn invloed uit door middel van de *Belt and Road Initiative*, waarmee het infrastructuurprojecten financierde in verschillende landen in Azië en Afrika. Zo werden deze landen afhankelijk, wat leidde tot politieke spanningen en economische ongelijkheid.

Japan investeerde in technologische innovaties en duurzame energiebronnen om de gevolgen van de klimaatverandering te bestrijden, en om de economische stabiliteit te waarborgen. Een lovenswaardige poging die teniet werd gedaan door het doldrieste gedrag in de rest van de wereld.

Afrika ging ten onder. Droogte leidde tot voedseltekorten en massale migratie - vluchtelingen die bij de grensovergangen werden gelyncht.

In 2055 was de wereld onherkenbaar veranderd. Het laatste poolijs was gesmolten, biodiversiteit bestond nog enkel op papier. Er werd een wereldwijde noodtoestand uitgeroepen. Tevergeefs! De politieke verdeeldheid maakte effectieve samenwerking onmogelijk. In 2075 was de wereldbevolking gehalveerd door natuurrampen, hongersnoden, oorlogen en zelfmoorden.

En zo belanden we in 2084. De mensheid is gedecimeerd. De overgebleven regeringen zijn autoritair en repressief. De technologie, ooit een bron van vooruitgang, wordt gebruikt om de bevolking te controleren en te onderdrukken.

Orwells doem is werkelijkheid geworden.

Twée jaar eerder

Volkers trok zijn kleren uit, liet ze liggen waar ze neervielen. Met doffe blik staarde hij in de spiegel. Kromme knoken, grauwe kloten, slappe lul. Om van te kotsen! Hij opende het kastje, haalde er een antiek scheermes uit, vlijmscherp en met een ivoren heft. Een mes dat generaties lang was overgegaan van vader op zoon, een mes zonder toekomst. Als een slager die een biefstuk uit een bovenbil gaat halen, bestudeerde hij de slagaders op zijn polsen, probeerde zich voor te stellen hoe het leven zijn lichaam uitspoot.

Hij zette het mes tegen zijn linkerpols. De huid trok strak. Nu kwam het moeilijkste. Doorduwen, snijden, leegbloeden. Hij plaatste het lemmet haaks op de slagader. Een eenzame druppel meanderde weg. ‘Harder, Volkers,’ zei hij halffluid. De woorden vielen stuk op de witte tegels, samen met een tweede bloeddruppel.

Toen was Ella daar. Hoe het kon en waar ze vandaan kwam, wist hij niet, maar ze was er, even naakt als hij, met pronte tepels, een brede glimlach en mistige ogen.

Oh nee, Tiberius, dat gaan we niet doen. Ze zette uitdagend de handen op de heupen, zocht in de spiegel zijn blik. *Niet zo. Niet als een lafaard. Doe iets. Loopt het mis en ga je de oven in, dan heb je het tenminste geprobeerd! Ilias en ik duimen. En ...*

In de spiegel zat alleen nog zijn eigen gezicht. Wazig en grijs.

Volkers gooide het scheermes in de lavabo, liet zich op de grond zakken, dacht na. Een dik uur later was zijn besluit genomen. Ella had gelijk. Zelfmoord was geen optie. De dood moest je verdienen! Hij zocht zijn mobieltje, kreeg zijn diensthoofd aan de lijn. ‘Zeger, ik ben van gedachten veranderd, ik wil morgen mee naar de denktank.’ Hij trok een pyjama aan, en ging naar bed.

De stemming in de vergaderzaal was bedrukt. Het gros van de denktank straalde pure onwil uit. De president, geflankeerd door twee raadsleden, zag het onbewogen aan, zijn gezicht versteend, zijn ogen blauwig koud. Bij het zoveelste halfzachte voorstel greep hij in. Een tikje tegen zijn glas, een bijna onhoorbaar kuchje. Het werd stil. ‘Mensen,’ de temperatuur daalde. Iedereen - zelfs de wachter bij de deur - wist dat de president een hekel had aan het woord. Volgens sommigen omdat hij niet helemaal menselijk was, een gedachte die ook de dapperste onder hen nooit zou durven te

verwoorden. ‘Mensen,’ zijn stem klonk zacht en beschaafd, minzaam bijna. De kloppende ader in zijn hals vertelde een ander verhaal. ‘Ik heb mijn bekomst van jullie gezwets. Het ziet ernaar uit dat ik jullie moet vervangen.’ Hij wilde afkloppen.

Een rustige, koele stem hield hem tegen. ‘Wie waanzin zaait, zal onzin oogsten.’

Er ging een zucht van ongeloof door de zaal. De pupillen van de president krompen tot speldenkoppen. Zijn knokkels werden spierwit. Zijn hand ging naar de alarmknop onder het tafelblad, bleef hangen toen hij zag wie de spreker was. Een onooglijke oudere in een te ruim uniform van gebleekt paars linnen. Oud-Behoud? ‘Verklaar je nader,’ zei hij toonloos.

De onooglijke stond op. ‘Volkers, meneer de President. Tiberius Volkens. Beter bekend als Tiber.’ Hij streek zijn uniformjasje glad, rechtte zijn schouders. ‘Mensen ...’ Hij pauzeerde even, liet het woord nazinderen. ‘Geachte collega’s, wat hebben we onthouden uit de geschiedenis van de oude staat?’ Niemand reageerde. ‘Ik zal het voor jullie samenvatten in vier woorden.’ Hij hief zijn rechterarm, en schreef in zwierige letters op een denkbeeldig bord. ‘Onderdrukking leidt tot verzet.’ Hij liet zijn arm zakken. ‘Is dat wat we willen? Verzet? Nee, we willen medewerking van de Randbewoners. We willen dat ze zich laten peccen. Dat is het hoofddoel, begreep ik. Wel, dan dienen jullie te weten waarom ze dat altijd hebben geweigerd.’

‘En jij weet dat?’ De president klonk verveeld.

‘Ik denk het, ja. Ik heb jarenlang zonder chip in de Zuidrand geleefd.’

Opnieuw ging er een zucht door de zaal. Zelfs de president leek verbaasd. Iemand die er openlijk voor uit kwam dat hij een Rat was geweest? Wat een lef! Zijn mond trok scheef in een wrange glimlach.

Volkens leek de consternatie niet te merken. ‘Ik ken de mentaliteit daar. De meeste van de bewoners komen uit wat we vroeger de intellectuele klasse noemden, kunstenaars en hoog opgeleiden. De meesten hebben zowat de helft van hun leven doorgebracht onder het oude regime, en staan uiterst negatief tegenover implantaten. Omdat ze controle vrezen? Misschien, al is dat niet de hoofdreden. Ze willen geen chips in hun lijf omdat die rommel hun menselijkheid aantast.’

‘Rommel? Denk jij er ook zo over, Tiberius?’ vroeg de president zeemzoet.

‘Absoluut, Excellentie.’ Volkers negeerde de waarschuwendende blik van Zeger. ‘Zelfs u zal moeten toegeven dat uw PEC- en upgradeprogramma niet het verhoopte resultaat haalde. Nooit eerder werden er zoveel anti-depressiva in de Torens gepompt als afgelopen jaar. Nooit eerder waren er zoveel zelfmoorden. We zien al jaren een stijgende lijn. Zet die zich door, dan zitten we tegen 2090 aan meer dan zesduizend,’ hij schetste met zijn vingers aanhalingstekens in de lucht, “vluchters”. Zesduizend per jaar. Bijna allemaal uit de geüpgradede bovenlaag. Zelfs in Waterland ligt het zelfmoordpercentage lager dan bij de Jumps. Ik kan die sukkelaars niet eens ongelijk geven. In hun plaats had ik me al jaren geleden van kant gemaakt. Halve robotten zijn het. Zombies! Zonder verleden en zonder toekomst. De gegevens van de Randen heb ik eveneens. Geen enkele zelfmoord. Nauwelijks problemen. Weinig kosten. De mensen zorgen in de mate van het mogelijke voor zichzelf en voor elkaar. Ik zou dus graag willen weten waarom u de Randen, of misschien wel de hele natie om zeep wil.’

De zaal bevroor, de aanwezigen krompen. Alle blikken keerden zich naar binnen. Niemand durfde de ander aan te kijken. De president stond op, zijn gezicht totaal uitdrukkingloos. ‘Je bent te ver gegaan, Volkers.’ Zijn vinger vond de alarmknop.

Tien seconden later stonden er twee kaki’s bij Volkers’ stoel. Hij knikte, liep tussen hen in naar de deur. Daar draaide hij zich om, maakte een theatrale buiging. ‘Tot ziens in het hiernamaals, mensen.’ In zijn ogen blonk iets waarvan de anderen enkel konden dromen.

Aan het eind van de tafel smeed iemand alle voorzichtigheid over boord, sprong op, tikte tegen zijn kepie. ‘Het ga je goed, Volkers. Respect.’ Het was Zeger.

Een tweede stoel werd achteruitgeschoven. ‘Respect!’

Anderen volgden. ‘Respect! Respect! Respect!’

Voor het eerst sinds hij aan de macht was gekomen, voelde de president een zekere onrust.

Die verminderde er niet op toen hij na de avondmaaltijd Tiberius’ dossier doornam. Na de machtswissel was de man inderdaad ondergedoken. Het had zeven jaar geduurd vooraleer hij zich liet peccen en bij Oud-Behoud terecht kwam, een logische plek voor iemand die in een vroeger leven his-

toricus was geweest. De president fronste. De naam Tiber was hem vaag bekend voorgekomen. Nu snapte hij waarom. De man bleek een genie, bejubeld in de media, op handen gedragen door het publiek - al deed hij behoorlijk zijn best buiten beeld te blijven. Hele volkstoelopen had hij op de been gebracht, zijn evenementen en realisaties hadden de staatskas miljoenen opgeleverd. De president nam een slok koffie, schakelde over naar de camerabeelden uit Volkers' cel.

Het genie lag op bed, zijn ene hand onder het kussen, de andere tegen zijn kin, schijnbaar diep in slaap.

De president zoomde in.

Alsof hij de camera voelde, rolde Volkers op zijn rug. Even scheen hij zich niet bewust te zijn van waar hij was. Al snel verhelderde zijn blik. Hij zwaaide zijn benen uit bed, liep naar de lavabo in de hoek, staarde lang in de spiegel, knikte. 'Ja,' zei hij met een brede lach. 'Ja, dat herinner ik me.' Hij haalde diep adem en begon zachtjes te zingen.

De woorden waren onverstaanbaar, de melodie klonk vaag bekend. Opzwendend. Oud. De president zoomde iets verder in.

Volkers was nauwelijks herkenbaar. Het groen van zijn irissen was zo fel dat het leek of er vuur brandde achter zijn ogen. Hij zwaaide met zijn armen, lachte, huilde en zong tegelijk, zijn blik gefixeerd op de spiegel.

Er kroop onbehagen onder de huid van de president. Werd het genie gek?

Het besef kwam met een schok. Wat hij zag, was geen gekte. Het was onvervalst geluk. Die paljas had hem bewust uitgedaagd. Die paljas wilde de oven in! Een "vluchter" die te laf was om er zélf de stekker uit te trekken. Zijn vuist vermorzelde het kopje op zijn werktafel. De koffie stroomde over zijn tablet. Hij zwiepte het ding van zijn bureau, schopte het de kamer door, zag het sterven. Dat kalmeerde hem. Dood was veilig, dood was goed. Hij haalde diep adem, ging weer zitten, zijn toch al dunne lippen opeengeperst tot een kaarsrechte streep. Wat deed hij met dat creatuur? Hij sloot zijn ogen, liet alle mogelijkheden de revue passeren. Langzaam maakte de streep plaats voor een scheve glimlach. Hij stond op en riep de Hoge Raad samen.

Precies drie dagen later stond Tiberius Volkers in wat hijzelf 'het heilige der heiligen' noemde, een term die de president niet zou hebben geappre-

cieerd. Zijn afkeer van religie en alles wat ermee te maken had, was nog groter dan zijn afkeer van mensen. Wat Tiberius meteen opviel was de Spartaanse inrichting - alweer een verboden uitdrukking. De ruimte was klein, totaal onpersoonlijk, puur functioneel.

De president wees naar de stoel voor het bureau. 'Onderdrukking leidt tot verzet. Je durft! En dan die kritiek op mijn upgradeprogramma dat tot zelfmoord zou leiden. Domheid, Volkers? Of arrogantie?' Hij hield zijn stem zorgvuldig onder controle. Hoe luidde dat oude spreekwoord alweer, over vliegen en azijn?

'Geen van de twee, Excellentie. Gewoon de zuivere waarheid.' Tiberius glimlachte erbij. Het leven van iemand die niets te verliezen had, was verrukkelijk simpel.

De president vertrok geen spier. 'Ben jij schizofreen?'

'Niet dat ik weet.'

'Nee? Een PEC zonder nano, geen upgrades, geen computer, een ordinaire smartphone waar zelfs het plebs niet mee naar buiten durft te komen, en een gedateerde medichip met enkel basiszorg. Al je geld gaat naar cultuur.' Hij braakte het woord uit als een smerige fluim. 'Je leeft nog steeds als een Rat. Je dént ongetwijfeld als een Rat. Toch heb je een onberispelijke staat van dienst. Sterker nog, je bent een toonbeeld voor de natie. Toonwijk en Touristad, het voetbaltoernooi, de marathon, het kunstenfestival ... Je kreeg het zelfs gedaan dat de Raad religieuze rommel als erfgoed klasseerde. Als dat niet schizofreen is!'

'Nee,' zei Volkers, 'ik ben simpelweg het levende bewijs van mijn stelling: Randbewoners - Ratten zoals u hen noemt - verdienen iets beters dan wat u met hen van plan bent.'

Het bleef geruime tijd stil. Een stilte die uiteindelijk werd verbroken door de president. 'Dat lied waar je zoveel van lijkt te houden, wat is het?' Hij zag Volkers' verbazing. 'Je bent toch niet zo naïef om te denken ...'

Nee, natuurlijk niet. Een cel zonder camerabewaking is iets uit de oertijd. Ik wist alleen niet dat u geïnteresseerd was in muziek.'

'Het klinkt nogal speciaal.'

'*Alle Menschen werden Brüder,*' zei Tiberius rustig. 'Alle mensen worden broeders. Het komt uit *Ode an die Freude*. Ode aan de vreugde. Tekst van Schiller, muziek van Beethoven.' Hij neuriede de eerste tonen.

‘Verboden muziek?’

‘Spreekt vanzelf. Dus ... Voer me af, brand me op, verwarm de natie met mij.’ Hij leunde achterover, sloot zijn ogen.

De president lachte. Onverwacht hoog en scherp. Tiberius zag meteen een hyena voor zich. ‘Ik zal dat stelletje dommekloten nog gelijk moeten geven. Je verdient inderdaad respect.’ Tot zijn genoegen merkte hij dat Volkers in de war was. ‘Je hebt verstand, lef en humor. Een zeldzame combinatie tegenwoordig. Als ik om me heen kijk, zie ik niet anders dan hielenlikkers. Schijftuizen.’

‘U staat niet bekend als de meest flexibele, Excellentie.’

De president zette zijn vingertoppen tegen elkaar, liet zijn kin rusten op zijn duimen. Zijn blik liet het gezicht van de man tegenover hem niet los. Donkere wallen, diepe groeven. Een worm die hij met plezier zou vertrap-pelen, ware het niet dat die worm daarnaar snakte. ‘Klopt,’ zei hij. ‘Toen je me daar te kakken zette, had ik je met mijn blote handen willen wurgen.’ Hij haalde de schouders op. ‘Een kort lontje, dat is mijn zwakte. En daar speelde jij handig op in, nietwaar? Net niet handig genoeg, mijn beste. Waarom wil je eigenlijk dood? Geen uitvluchten!’

‘Ik denk niet dat u het zal begrijpen, Excellentie.’

‘Waarom, vroeg ik!’

Tiberius staaarde door het raam naar de donkergrijze lucht. ‘Het gebeurt steeds vaker dat ik me het gezicht van Ella en Ilias niet meer kan herin-nen,’ zei hij zachtjes. ‘Al het mooie van vroeger komt onder een dikke laag stof te zitten. Wat rest er dan?’

‘Je genote en grut zijn al zo lang dood. Waarom nu?’

‘Wat u van plan bent met de Randen, was de druppel. Ik wil niet langer leven in een maatschappij die de mens uit de mens haalt. Ik wil niet langer naar de pijpen dansen van een manipulator. Ik wil niet langer deel uitma-ken van een wereld die het verleden schraapt of herschrijft.’ Hij keek de president recht aan.

Die liet zijn hyena nog eens los. Nadat hij was uitgelachen, keek hij Volkers stralend aan. ‘Dan heb ik goed nieuws voor jou, mijn beste. Jij krijgt de taak om de mensen te verenigen, en om je geliefde verleden van-onder het stof te halen.’

‘Oh ja?’

‘Mond dicht!’ Hij haalde diep adem, vervolgde op kalmere toon: ‘Je hebt me de ogen geopend. Mijn populariteit is tanende. Dat werd de afgelopen dagen pijnlijk duidelijk. Er blijken behoorlijk veel paljassen te zijn zoals jij, zelfs in mijn nabije omgeving. Dromers die overlopen van heimwee, en die zweren bij,’ hij imiteerde perfect het gebaar waarmee Volkers tijdens de vergadering aanhalingstekens had geschetst, “*Alle Menschen werden Brüder.*” Hij leunde achterover. ‘Ik wil een experimentje wagen, al was het maar om te bewijzen dat jullie het fout hebben. Jij gaat de sukkels geven wat ze vragen: een reis naar het verleden.’

‘En dat betekent?’

‘Bek houden!’ Hij bond direct in. ‘Dat was mijn korte lontje weer.’ Hij grijnsde. ‘Ik wil dat je een evenement op poten zet. Daar ben je de geknipte persoon voor. Geef de burgers avontuur en het zo gegeerde broederschap. Laat hen zwoegen en zweten zoals hun voorouders. We breien er een grote show omheen. Ik kan niet wachten om het resultaat te zien. We laten een schok door de natie gaan. Van Wildernis tot Long, van Waterland tot de Randen. We blazen alle zombies leven in. Ik wéét dat je me hebt uitgedaagd, ik wéét dat je dood wil. Laat ik niet gebeuren. Je blijft leven en je komt voor mij werken. Beschouw het als straf voor je onbeschofte gedrag.’

‘En als ik niet wil?’

‘Dan begin ik over precies drie maanden met de sloop van de Randen.’ Tiberius’ hoofd schokte omhoog.

‘Ik laat me niet ongestraft belachelijk maken. Speel jij niet mee, dan is het afgelopen voor de Ratten.’

‘En als ik sterf?’ Tiberius wist het antwoord, maar hij wilde het horen.

De president maakte een wegwerpgebaar. ‘Dan sterven de Ratten ook. Allemaal.’

NEOSTAAT

De kandidaten

Olivier Bordon - Rand Centraal

De paarse uniformen creëerden een vacuüm. Waar ze kwamen, liepen de straten leeg. Waar ze stopten, viel stilte.

Jürgen Jee verstevigde zijn greep op het lasergeweer. ‘Straks doe ik een ziekte op. Overal viezigheid!’ Hij wees naar het onkruid tussen de straatstenen, zette snel een stap opzij. ‘Krioelt waarschijnlijk van de virussen. Sproeien ze hier niet? Moeten we dood? Waarom dragen we geen protec? En een bakkes?’

Tiberius Volkens rechtte zijn schouders. De lucht geurde naar verboden middelen, naar zonde, naar vroeger. ‘Er wordt soms gespreeid, door de kaki’s. Tijdverspilling. De levensverwachting is nergens hoger dan in de Randen. Tenzij misschien in Long. Daar zijn geen statistieken over.’

‘De mensen hier zijn waarschijnlijk gemuteerd. Wij niet.’

‘Jij niet, nee.’

‘Jij ... U wel dan?’

‘Ik ben opgegroeid in Rand Zuid, ik heb er gewoond tot ik bij Oud-Behoud kwam.’

‘U tussen het uitschot?’

Tiberius’ gezicht verstrakte. ‘Let op je taal. Mensen met heimwee en principes zijn geen uitschot. Ik snap niet hoe jij bij Oud-Behoud terecht kwam. Nog minder waarom je aan mijn team werd toegewezen.’

‘Dat hebben we dan gemeen.’

Volkens zette een stap opzij om een gat in het asfalt te ontwijken. ‘Vroeger was het hier prachtig. Probeer het je voor te stellen met een likje verf, een gerepareerd wegdek en bomen.’

‘Bomen? Doe normaal!’

‘Vóór de Grote Schoonmaak wás het normaal.’

Jürgen grinnikte. ‘Vóór de Grote Schoonmaak? Man, het was overal pure chaos.’

Tiberius hield het gesprek voor bezien, zette er stevig de pas in. Hij wist dat ze werden gevolgd door vele ogen, net zoals hij wist dat de stilte bedrieglijk was. Achter de verweerde muren gonsde het van leven. De Randen waren beter georganiseerd dan een mierenkolonie. De Hoge Raad

kon er wat van leren. ‘Hier links,’ zei hij.

‘Volgens de gps ...’ Jürgen tikte tegen de binnenkant van zijn pols.

‘Die werkt hier niet.’

‘Waarom moest ik eigenlijk mee? U weet toch alles beter.’

Tiberius glimlachte. ‘Vrij normaal, toch? Ik loop vele jaren op je voor. Hoe oud ben je precies?’

‘Twintig.’

‘Kijk eens aan! De dag dat ik bij Oud-Behoud begon, was jij nog niet eens in de maak. Om op je vraag te antwoorden. Geen enkele staatsambtenaar mag in zijn eentje naar de Randen, Waterland of Wildernis. Veiligheidsprocedure.’

‘En daarnet zei u ...’

‘Klopt. Ik heb niets te vrezen.’

‘Ik wel?’

‘Wie zal het zeggen? Ze ruiken van op een kilometer afstand dat je hen niet moet. Er zit nergens zo veel intuïtie als in de Randen, nergens zo veel gezond verstand, nergens zo veel kennis. Doe het, volg je gps. Hij leidt je negen kansen op tien naar een verbrandingsoven.’

‘Val dood!’

Tiberius stopte bij een oud magazijn. Op de gevel was een vage afbeelding zichtbaar van een ouderwetse tientonner. De metalen poort vertoonde sporen van roest, zag er voor de rest heel behoorlijk uit. Hij durfde erom te wedden dat de loods bewoond was. Dat ze daar binnen elke beweging volgden, elk woord wilden horen. ‘Jij wacht hier,’ zei hij luid. ‘Verzet geen stap voor ik terug ben en waag het niet om het geweer te gebruiken.’ Hij glipte een steegje in, klom over een hek en verdween.

‘Hoelang moet ik hier staan rotten?’

Er kwam geen antwoord.

In de kelderverdieping van een pand dat eruitzag alsof het elk moment kon instorten, schoof Olivier Bordon puffend een afgedankte kast over het rioolrooster. Hij voelde iets kraken in zijn rug, kreunde. Dat ondergrondse gedoe woog zwaar door op zijn leeftijd. Snel knipte hij zijn hoofdlamp uit, moffelde die op de tast achter een stapel planken, en zocht zijn weg naar de ladder in de hoek. De kelder rook naar schimmel en vocht, de ladderspor-

ten waren glibberig, het luik in de zoldering klemde. Hij zette zijn schouder ertegen. Toen hij weer op de begane grond stond, waren zijn handen klam van het zweet. Hij sloot het keldergat af, rolde het tot op de draad versleten tapijt uit, zette het kledingrek op zijn plaats, liep de woonruimte in. Die werd in twee gedeeld door een bijna kamerbrede halfopen kast. Olivier schoof een paar potten en pannen opzij, gebruikte de legplanken als traptreden, bonsde op het plafond. De zoldering schoof open.

‘Kom je helpen?’ Vero Debo stond bij het grote aquarium. In het felle licht van de lamp achter haar zag ze er doorschijnend uit van magerte. ‘Ik weet niet hoe lang dat ding het nog uithoudt,’ zei ze zacht. ‘Het is ouder dan ik.’

Olivier lachte. ‘Zou me verwonderen. Toen jij geboren werd, bestonden deze pompen niet. Ik ruik vers brood. Werkt het fornuis? Is er weer elektriciteit?’

‘Gelukkig wel. Kijk je eens naar de pomp? Ze wees naar de tomaten en de wortelen in de grote glazen bakken. ‘Zonder pomp geen vissen en zonder vissen ...’

‘Geen groente,’ maakte Olivier de zin af. ‘Ik weet het, ma. Toch zullen die beesten het even zonder jou moeten stellen. Kom je? Ik was daarnet ondergronds.’

‘Op een maandag?’

‘Dringende oproep. Er is iets op til. Dubbel zo veel stroompannes en sinds gisterenavond problemen met de toevoer van water. Veel drones ook.’

‘Ach, dat hebben we toch allemaal al gehad. Moet ik daarvoor mijn beestjes in de steek laten?’

‘Nee, niet daarvoor, moeder. Er is meer. Paars is op pad. Weinig kans dat ze hier binnenvallen, maar als het zo is, moeten ze twee sullige oudjes treffen. Geen afvalligen met eigen kweek. Dat kost ons drie jaar strafkolonie. Kom je?’

‘De Hoge Raad?’ Vero keek hem nadenkend aan. ‘Waarom verspillen ze hun tijd aan ons? Ze zouden beter iets regelen voor de Havelozen.’ Ze wreef haar handen droog aan haar schort, liep naar het luik, zakte door haar knieën. ‘Help je een handje? Klimmen gaat nog net, dalen is er tegenwoordig te veel aan.’ Haar benen zochten achterwaarts hun weg tussen

het serviesgoed. Olivier hield haar vast bij de heupen. Vel over heen. Hij onderdrukte de neiging om de boel kort en klein te slaan.

Even later zaten ze samen op de twijfelaar bij het raam en dronken ijs-thee met een scheutje gemberlikeur. Eigen fabricaat.

‘Weet je, moeder, in de middeleeuwen was je geëindigd op de brandstapel.’

‘Nu eindig ik in de oven. Wat is het verschil?’

‘Dat je er niet levend in moet.’

Vero roerde in haar thee. ‘Ik ben blij dat ik zo oud ben. Blij vooral dat we hier wonen. Stel je voor dat we in de Torens zouden leven. Constant onder toezicht van de Dikkop. Dat krapuul is even verdorven als Patroesjev Syn, Ewan Vance, en Kim Ju-ae. Goed dat je vader onze neergang niet heeft moeten meemaken. Hij zou de muren opgelopen zijn.’

‘Hij zou ze eerder gesloopt hebben. Mis je hem nog?’

Vero knoopte haar schort los. ‘Soms. Wat me het meest op de lever ligt, is de manier waarop hij stierf. Een os, verslagen door een mug.’ Ze schoof haar thee opzij, nam een slok likeur, rechtstreeks uit de fles. ‘Mis jij Carola?’

‘Nee.’ Olivier schonk zichzelf bij. ‘Ze was de verkeerde keuze. Koud tot in haar merg. Was ze niet verdronken, dan zouden we gescheiden zijn. Weet je wie ik wél mis?’

Ja, dacht Vero. ‘Nee,’ zei ze. ‘Zeg eens.’

Er werd op de voordeur gebonkt.

Vero schoof de halfvolle fles likeur onder het bed, maakte haar pluizige witte haar los, en schrompelde ineen tot het verrimpelde besje dat ze had moeten zijn. Olivier liep de gang in, opende de voordeur, keek recht in een paar doordringende, grijsgroene ogen. Waar had hij die eerder gezien? Zijn blik zakte naar het insigne op het paarse uniform, bleef tenslotte hangen bij het valiesje dat de man onder zijn arm droeg. ‘Oud-Behoud?’ zei hij ongelovig. ‘Tiber? De man die toerisme, vermaak en cultuur heruitvond?’ De ironie die hij in de woorden had willen leggen, ging de mist in. Hij was onder de indruk, en kon het niet verbergen.

‘Altijd een genoeg, de intelligentsia,’ grinnikte de man tegenover hem. ‘Laat dat Tibergedoe achterwege. Tiberius Volkens is de naam. U bent Olivier Bordon? Geboren op 16 januari 2009 - registernummer Oude Staat 160109 - 00766? Niet gepect?’

‘Klopt.’ Olivier haalde zijn beduimd identiteitsbewijs uit zijn broekzak. ‘Hier. Wat kan ik voor u doen?’

‘Dat bespreek ik liever onder vier ogen.’

Olivier wees naar de verlaten straat.

Volkers lachte. ‘Ik kom uit de Zuidrand, meneer Bordon. De gevels hadden er oren, ogen en een ontzettend goede neus. Hier ook. Dat merkte ik daarnet. Met uw permissie wil ik graag binnenkomen.’

‘Wees welkom.’ In het pand aan de overkant van de straat, bewoog iets achter het raam. Olivier stak zijn duim op, volgde Volkers naar binnen, sloot de deur.

Tiberius keek duidelijk geïmponeerd naar de muren die van boven tot onder schuil gingen achter oude foto’s. ‘Een reis in de tijd,’ zei hij zachtjes. Hij wees naar een portret van een jong bruidspaar. ‘Eind jaren dertig, schat ik. Bent u dat?’

‘Ja. Erboven hangt de huwelijksfoto van mijn ouders, dáárboven die van mijn grootouders en mijn overgrootouders.’

‘Is dat uw moeder? Ik zou durven zweren ...’

Olivier duwde de deur naar de leefruimte open. ‘Gaaf u binnen alstublieft. Dan kan u kennismaken.’ Hij liet Volkers voorgaan.

Vero kwam half overeind. In haar te wijde kleren en met loshangend haar zag ze eruit als een antiek orakel.

‘Ma, dit is de heer Tiberius Volkers van Oud-Behoud.’

Ze verslikte zich, hoestte. ‘Tiberius? Toch niet ...’ Ze haalde een bril uit de zak van haar schort, zette hem op. ‘Lieve deugd, die ogen, die jukbeenderen. Ben jij het écht? Tibbe? Ben jij de Tiber van de filmpjes? En van al de rest? De zoon van Arnold? Moet wel met die neus en die oren!’

Volkers hapte hoorbaar naar adem. ‘Kende u mijn vader?’

‘Ik hielp hem met zijn proefschrift. Daarna steunde hij mijn projecten. Je zat vaak bij mij op schoot, ik heb je luiers nog ververst. Je was indertijd net zo brosse als nu.’ Ze rechtte haar rug, streek de losse haarslierten naar achter, keek hem vragend aan. ‘Gaaf er een lampje branden?’

Volkers’ gezicht plooidde zich in een aarzelende glimlach. ‘Vero Vis?’

‘De enige echte, ja.’ Ze liep naar hem toe, nam zijn handen tussen die van haar. ‘Je vaders ring?’

‘Ja.’

Olivier kwam een stapje dichterbij. ‘Een zegelring! Fraai exemplaar. Is dat een anker?’

‘Hij is van mijn grootvader geweest. Die was kapitein op de lange omvaart.’

‘Gebruikt u hem?’

‘In een wereld zonder papier?’

‘Ik ben helemaal beduusd,’ zei Vero. ‘Dat ik dit nog mag beleven, de terugkeer van mijn jeugd. Al moet ik zeggen dat ik liever had gezien dat je voor ons werkte, en niet voor de vijand. Die projecten van jou ... bedriegerij, man!’

Volkers negeerde de goedmoedige aanval. ‘Ik begrijp het niet,’ zei hij. ‘U moet over de honderd zijn, en u hebt geen upgrades of medic. Hoe bleef u gezond? Wat doet u om er zo jong uit te zien?’

‘Niets. Dat gaat vanzelf.’

‘Uitzonderlijk goede genen,’ lachte Olivier. ‘De meesten denken dat ze mijn vriendin is. Ga zitten.’ Hij wees naar de twijfelaar. ‘Stoelen hebben we niet. Een tafel evenmin. Het leven kan raar lopen, nietwaar? Hadden ze zestig jaar geleden tegen mij gezegd dat ik op mijn ouwe dag het bed zou delen met mijn moeder, en dat ik zou moeten leven op veertig vierkante meter, dan was ik gegarandeerd aan de drugs gegaan. Die waren volop in de mode.’

‘Is er geen ruimte hierboven?’

Vero wilde antwoorden. Olivier was haar voor. ‘Toch wel, helaas is die niet bewoonbaar. Tijdens de hittegolven is het er tegen de vijftig graden. Wordt het koud, dan vriest je neus eraf. Mag ik u een glas ijsthee aanbieden?’

‘Met een ...’ begon Vero.

Olivier wierp haar een waarschuwende blik toe.

Ze negeerde het. ‘Met een gemberlikeurtje?’

‘Gemberlikeur? Alcohol? Zou ik zelfs niet weigeren als ik wist dat het hel en verdoemenis bracht. Een klein proevertje graag. Ik heb weinig tijd. Mijn compagnon is een vat vol ongeduld. Ik durf hem niet lang alleen te laten.’

‘Laat me raden,’ monkelde Vero. ‘Jong, ambitieus, blond, staalblauwe ogen, als de dood voor virussen, altijd gewapend, grote voorstander van

mondmaskers en ontsmettingsmiddelen, en met een wrok tegen alles wat niet in zijn wereldje past.’

‘Mondmaskers bestaan niet meer, ma. Tegenwoordig heet dat een bakkes.’ Olivier deed teken dat ze moest zwijgen.

Volkers zag het. ‘Maakt u zich geen zorgen, meneer Bordon. Uw moeders confidenties zijn veilig bij mij.’ Hij wendde zich tot Vero. ‘Toch heeft uw zoon een punt. U bent te goed van vertrouwen. Was mijn collega erbij geweest, of had ik mijn zendertje ...’

Vero onderbrak hem. ‘Oud is geen synoniem voor seniel, Tibbe. Jullie zendertjes werken hier niet. Niets van jullie nieuwerwetse onzin werkt hier. Afgelopen week zijn er minstens tien drones neergestort. En je compagnon? Tja, die zou een zwijgzaam oud besje hebben getroffen. Wat scheelt er eigenlijk met die gast? Zo te horen, loop je niet hoog met hem op?’

‘Wist ik het maar. Ik ken hem niet. Deze morgen kwam mijn diensthoofd met hem aanzetten, uit het niets.’

‘Een mol?’

Tiberius’ bloeddruk schoot de hoogte in. Die dame was niet van gisteren. Bijna of ze zijn gedachten raadde. Hij haalde zijn schouders op. ‘Ik weet niet waaraan ik dat verdiend zou hebben. Wat uw beschrijving betreft: nagel op de kop. Arisch noemden ze dat vroeger. Ik vertrouw hem niet.’

‘Juist.’ Olivier liep naar de gang en opende de voordeur. Twee minuten later was hij terug. ‘We houden hem in de gaten,’ zei hij.

Jürgen Jee tikte tegen zijn pols, probeerde zijn nano te activeren. Die oude sukkel had gelijk. Niets werkte hier. Niet te geloven dat die Ratten zoiets voor elkaar kregen. Hij tuurde somber naar het mos tussen de tegels. Hoeveel ziektedragers zouden daarin rondrennen? Misschien zaten ze al op zijn schoenen, die onzichtbare moordenaars. Was de ouwe niet binnen het kwartier terug, dan ging hij hem halen. Hij liep naar het hek waarachter Tiberius was verdwenen, duwde de loop van zijn geweer tussen de spijlen.

‘Wat denk jij verdomme dat je aan het doen bent? Daar wonen mensen, hé!’

Voor Jürgen zich kon omdraaien, werd het geweer uit zijn handen

gerukt. Bijna tegelijkertijd klikte er iets om zijn pols en zat hij vast aan het hek.

‘What the fuck!’

Er klonk gelach. ‘Beter naar je baas luisteren, kerel!’

Tegen de tijd dat Jürgen zich had omgedraaid, was hij alleen.

‘Hier klopt niets van. Ik kan geen kandidaat zijn. Ik schreef me niet in.’ Olivier nam nog een likeurtje. ‘Jullie?’

Volkers hield zijn hand boven zijn kopje. ‘Niet voor mij. Het zit al in mijn hoofd, en ik moet vliegen.’ Zijn ogen blonken. ‘Misschien moet u ook wat matigen. U stuurde ons een prachtig werkstuk over de voedingsgewoontes van voor de Watersnood. Vooral de humor viel in de smaak. En de keuze van de drager. De achterkant van uw epistel werd bijna gretiger gelezen dan de voorkant.’

‘Ik weet niet waar u het over hebt,’ zei Olivier beslist. ‘Me inschrijven voor iets wat op grote schaal gepromoot wordt door de Hoge Raad? Nooit van mijn leven! Al moet ik zeggen dat die wervingsfilmmpjes heel verleidelijk waren. Meer nog, ze waren goddelijk! Kijk, meneer Volkers, als mijn moeder u vertrouwt, doe ik dat ook. Op uw eigen manier probeert u het verleden levend te houden. Dat verdient bewondering, maar geef toe: er zit een luchtje aan dit spel. Dat is het toch, nietwaar? Een spel ter volksvermaak. Waarom lanceert de Hoge Raad zoiets? Vertegenwoordigers van alle districten? Dat druist in tegen alles waar de hoge omes voor staan. Het stinkt.’

‘Het is een zoethoudertje,’ zei Vero. ‘Zoals de hemel vroeger, of de loterij. Hoop en dromen. Met een miljoen riem kan je een pak levens veranderen.’

‘Iedereen weet dat de hemel nooit heeft bestaan,’ pareerde Olivier.

‘Zoon, besef je niet wat dat geld betekent voor onze Rand?’

Olivier staarde nors voor zich uit. ‘En jou aan je lot overlaten? Geen sprake van! Ik zou geen moment op mijn gemak zijn.’

Volkers stond op. ‘Als u er zo over denkt, meneer Bordon, dan blijft u hier. Kandidaten genoeg. Te veel zelfs.’

‘Over mijn lijk,’ zei Vero kordaat. ‘Ik verbied je af te haken, Olivier. We hebben het geld broodnodig, en ik heb uren gezwoegd op die tekst. Ik offerde er zelfs een van je vaders brieven voor op.’

Oliviers mond viel open.

‘Ja, ik schreef je in, ja.’

‘Ben je nu helemaal!’

Ze dronk haar glas in één teug leeg. ‘Ze zijn bezig de Randen te wurgen. Willen we overleven, dan hebben we geld nodig. En ja, ik had mijn bedenkingen. Iets wat gesteund wordt door de president is a priori verdacht. Nu ik weet dat Tibbe erachter zit, voel ik me geruster.’ Ze wendde zich tot Volkens. ‘Ik heb je nooit herkend op de schermen, nooit de link gelegd. Niet te geloven!’ Ze stond op, bukte zich, trok een koffer van onder het bed, een Samsonite die bijna even oud was als zichzelf. ‘Waag het niet om deze kans te verknoeien, zoon. Doe mee en win! Alles wat je nodig kan hebben, zit hierin.’ Ze lachte. ‘Daar maakte ik me dagelijks zorgen over, dat je die koffer zou vinden en vragen zou gaan stellen. Ik hoop dat je de komende tijd iets meer aandacht hebt voor je omgeving.’ Ze schoof de koffer naar hem toe. ‘Vort! Ik houd niet van afscheid nemen, dat weet je.’ Ze gaf Volkens een klein glimlachje. ‘Zorg voor hem.’

Die stond erbij alsof de maan op zijn hoofd was gevallen. ‘Doe het niet,’ zei hij onverwacht fel. Het is uw keuze niet. We willen gemotiveerde kamers.’

‘Hij is gemotiveerd,’ monkelde Vero. ‘Hij weet het alleen nog niet.’ Ze sloeg haar armen om het middel van haar zoon, trok hem tegen zich aan. ‘Ga! Ik meen het, Olivier. Win je niet, dan houd je er een droomvakantie aan over. Gun me het plezier om dit bed even voor mij alleen te hebben.’

Olivier maakte zich los uit haar omhelzing, tilde de Samsonite van de vloer. ‘Niet te geloven, ze zet me gewoon de deur uit.’ Hij nam de koffer, liep naar de voordeur. ‘Graag de korte pijn, meneer Volkens.’

Tiberius knikte. ‘Zoals u wil, meneer Bordon.’

De deur viel achter hen dicht.

Het gezicht van Jürgen Jee stond op onweer. Hij was er nog niet van gekomen dat hij zich door een amateur had laten ontwapenen. De president had gelijk. De Ratten moesten eraan! De familiale manier waarop Tiberius omging met de man naast zich maakte zijn humeur er niet beter op. ‘Ik ben verdomme aangevallen,’ briede hij. ‘Met vijf waren ze. Allemaal gewapend. Ik had dood kunnen zijn!’

‘Je bent het niet.’ Volkers laserde de boei door. ‘De overvallers hebben zelfs je geweer laten liggen. Kwaadwillend waren ze dus niet.’ Hij raapte het wapen op en duwde het in Jürgens handen. ‘Dit is de heer Bordon. Meneer Bordon, hier naast mij staat Jürgen Jee.’

Olivier knikte, stak zijn hand uit. Jürgen deinsde achteruit. ‘Poten thuis! Ik wil niet besmet worden.’

In stilte liepen ze voort.

‘We brengen u naar de verzamelplaats,’ zei Volkers. ‘U bent nummer één. U zal een paar dagen moeten wachten tot de groep compleet is.’

Olivier haalde berustend zijn schouders op. ‘Tijd is het enige wat ik in overvloed heb.’

Volkers leidde hem naar een Pal V. ‘Ooit gevlogen?’

‘Lang geleden. In een echt vliegtuig. Niet in een bakblik.’

Jürgen Jee gaf hem een por met het geweer.

Olivier negeerde het, nestelde zich op de achterbank.

Volkers logde in, startte de motor, reed naar het opstijgplatform, schakelde over op vliegstand.

Olivier verbaasde zich over de uitgestrektheid van hun Rand. ‘Hoe hebt u me gevonden,’ vroeg hij, ‘in deze wirwar van stegen en stenen. En zonder tracking?’

‘Iedereen is vindbaar,’ zei Volkers zacht.

Jürgen Jee grinnikte.

De Pal V zwenkte naar rechts, nam hoogte. ‘Lieve deugd,’ zei Olivier. ‘Niemandslan. Het bestaat echt!’ Gefascineerd keek hij naar de met water gevulde betonsleuf onder hen.

Jürgen rolde met zijn ogen.

‘Dacht u dat het een verzinzel was?’ Volkers klonk gemeend geïnteresseerd.

‘Ja. Ik kon het simpelweg niet geloven. Wilde het niet geloven. We kunnen dus écht niet weg uit onze Rand. Niet ongezien in elk geval.’

‘Niemand kan weg, van waar dan ook,’ zei Volkers toonloos. ‘Elk district is begrensd. Met mijnevelden of met water. Over de vibrio’s die in dat water werden gekweekt, zweeg hij. Sommige gruwel was te groot voor woorden. ‘Wie zijn district uit wil, moet de hyperloop nemen of een Pal V.’

Olivier knikte. ‘Enkel toegankelijk voor gepeeten.’

Volkers schakelde over op een ander onderwerp. ‘Aanschouw onze koeienstallen.’ Hij wees naar een reusachtige verzameling betonnen dozen, allemaal met een dak vol zonne- of waterstofpanelen. ‘Kweekzone Centraal. Een onovertroffen staaltje van technisch vernuft.’ Hij grimaste. ‘Voorziet het hele land van vlees. Die halfronde bouwsels zijn insectenfabrieken. Alles wat met vis te maken heeft, is ondergebracht in Zuid. Noord zorgt voor de granen.’

‘En de groenten?’ vroeg Olivier.

‘Verspreid over het hele land,’ zei Volkers. ‘Hier in Centraal liggen de kweekkassen aan de overkant van de rivier. Wat de toekomst ook brengt, er zal altijd voldoende te eten zijn.’

‘Wat je eten noemt. Geef mij maar het antieke spul.’

‘Kijken en zwijgen, ouwe!’ zei Jürgen geïrriteerd. ‘Kritiek van jouw soort kunnen we missen als kiespijn.’ Hij nam een ontsmettingsdoekje uit het dashboardkastje, wreef zorgvuldig zijn handen, zijn laarzen en zijn geweer schoon, activeerde zijn antibacteriële systeem.

Olivier drukte zijn neus tegen het raampje. Onder hen glibberde de rivier richting zee. Aan de overkant, voorbij de kweekkassen, stonden de Zuidertorens strak in het gelid. Daarachter dook een zwarte schittering op. ‘Wat is dat daar?’

‘Een waterstofveld,’ zei Volkers. ‘We passeren er minstens vijftig vandaag.’

‘Ik begin te begrijpen waarom we zo dicht op elkaar wonen.’ Olivier glimlachte weemoedig voor zich uit. ‘Als ik terugdenk aan hoe het land er vroeger uitzag, kan ik wel huilen.’

‘Alweer kritiek?’ bitste Jee. ‘Vergeten dat we vroeger voor alles afhankelijk waren van import? Vergeten waartoe dat leidde? Mensen die stierven van honger en van kou?’

‘Je hebt gelijk,’ zei Olivier zachtjes. ‘Tijdens de statenoorlogen, en bij de crash van het ecosysteem was het hier de hel. Het is alleen ...’ Hij zag Jürgens blik, deed er het zwijgen toe.

‘Dat moeten we onze president nageven,’ zei Volkers opgewekt. ‘We zijn als natie inderdaad onafhankelijk nu. En we leven al jaren in vrede. De snelheid waarmee hij dat voor elkaar kreeg, is hallucinant.’

De tol die het heeft gekost eveneens, dacht Olivier. Hij hield de gedach-

te voor zich. ‘Mag ik weten waar we verzamelen,’ vroeg hij. ‘Of is dat een impertinente vraag?’

‘Nee, hoor, we vliegen naar Toonwijk.’

‘Toonwijk? Tegen de Groengrens?’ Olivier deed zijn best neutraal te klinken, slaagde er niet in.

Jürgen Jee had het gehoord. ‘Maak je niet te sappel, ouwe.’ Hij scheurde met zijn tanden een stuk van zijn duimnagel, draaide zich om, keek Olivier in de ogen. ‘Geen grassprietten voor jou.’

‘Amen,’ zei Olivier.

Kenny Eggers - Toreng gebied Zuid

Geklonterde wolken smoorden de zon. Mottig grijs liep naadloos over in steengrauw. De temperatuur flirtte met het vriespunt. De mensen op het plein drumden kouwelijk samen. Jee keek zijn ogen uit. ‘Moest ik hiervoor mee? Voor hen?’

Volkers klemde zijn kaken opeen, knikte. ‘Heftig, nee? Zo noemen jullie dat toch?’

Jürgen was te verbijsterd om in de aanval te gaan. ‘In het nieuws hadden ze het over een paar duizend van die schooiers. Waar zijn de anderen? En hoe raakte dat schorem de grens over? Hoe kwamen ze levend door Niemandsland?’

Tiberius focuste op het geweer in zijn handen.

Ook de Havelozen focusten op het geweer. Al dagen bivakkeerden ze bij de Zuidertorens. Niets van wat hun was beloofd, was uitgekomen. De nachten waren bikkelhard. Inktzwart en koud, met overvliegende drones, lasergeschut en robothonden. De dagen leken eindeloos, met te weinig voedsel en nauwelijks water. Er waren al honderdvijftig doden.

Een oudere man met tatoeages en een grijze stoppelbaard sprong op. ‘Hey? *Vork’a’n zhamanak petk’ e merrnenk’ aystegh!*’

Voor hij was uitgesproken, had Jürgen hem onder schot. ‘Baas?’

Twee anderen trokken de getatoeëerde op de grond, staken smekend hun handen in de lucht. ‘*Voch. No, khndrum yem. No. Please!*’

‘Baas?’ Jürgen zocht Volkerts’ blik.

Die gebaarde dat hij moest doorlopen. Jürgen pruttelde tegen. ‘Hij sprak een vreemde taal, baas. Daar staat de doodstraf op. En hij bedreigde ons.’ Zijn vinger spande zich om de trekker. De havelozen lieten zich plat op hun buik vallen.

‘Nee, zei ik. Kom mee!’ De deuren van het torencomplex klikten open. Volkerts vergrendelde zijn geweer, gaf het aan Jee. Niettegenstaande de airco stonk de centrale hal naar zweet en frustratie. Jong en oud troepte samen voor de nieuwsschermen. Het was hun vijfde dag op rij met uitgaansverbod, hun vijfde dag op rij achter geblindeerde ramen. Gewapende kaki’s liepen af en aan. Samen met Jürgen ging Volkerts naar de receptie om

in te peccen. Alweer deed het paars wonderen. De menigte staarde hen zwijgend aan, maakte plaats. Volkers' ontbijtkoffie rispte op als azijn.

Zeventien verdiepingen hoger, in unit 1712, drentelde Aurelie van het kastje naar de muur en weer terug. Waar was Kenny mee bezig? Ingespannen tuurde ze naar de monitor. Was dat de brug naar de plebsblokken? Wat deed hij daar? Zou ze hem inseinen? Nee, daar kwam gegarandeerd ruzie van. Ze stopte haar handen diep in de zakken van haar kamerjas, liep naar de slaaphoek.

De bel sneed haar de pas af. Ze maakte een halve draai, staarde met wijd open ogen naar de deur. Haar handen verkrampten tot bloedeloze vuisten. Niemand, niemand-niemand-niemand hoorde aan te bellen, niet nu. Nooit. Ze wankelde achteruit, liet zich op bed vallen, legde het kussen op haar gezicht. Waren de Havelozen het gebouw binnengedrongen? Om te moorden en te verkrachten? Haar hart schakelde een versnelling hoger, het bloed bonkte zo hard in haar oren dat ze het nieuwe belgekrijs pas hoorde nadat het ophield. 'Ga weg!' gilte ze. 'Weg. Weg. Weg!' Ze spitste haar oren, meende voetstappen te horen. Weg-weg-weg-voetstappen. Ze duwde het kussen opzij, kruiste haar armen over haar borst, dwong haar hart tot kalmte. Pas toen dacht ze aan de camera. Op de toppen van haar tenen liep ze naar het muurscherm, tikte op het beveiligingsicoontje. Bijna gilte ze. Voor haar deur stond een man met groene ogen, een man in het uniform van de Hoge Raad. Haar spieren werden pap, ze zakte ineen op de vloer, snikte.

'Kenny Eggers? Doe open alstublieft.'

Op de ene of de andere manier slaagde Aurelie erin rechtop te komen en de deurcode in te tikken. Het slot klikte. Ze zette een stap achteruit, niet in staat om de klink aan te raken. De deur kierde traag open.

De groene ogen namen haar aandachtig op. 'U bent de moeder van Kenny Eggers?'

Ze knikte.

'Ik ben Tiberius Volkers van Oud-Behoud. Kan ik uw zoon spreken alstublieft.' Hij duwde de deur helemaal open, zag in één oogopslag dat er niemand was. 'Waar is hij, uw zoon? Kan u hem oproepen?'

Aurelie mompelde iets onverstaanbaars, frunnikte aan haar oor.

Volkers wendde zijn blik af, nam plaats op de kleine tweezits voor het beeldscherm, scande de ruimte. Begoed volk. Alle comfort. Gesofisticeerde beveiliging, een digitale hulplijn, ingeplante telefoon met nanocontrole. Hij durfde erom te wedden dat die vrouw alle mogelijke upgrades had. Ze was een mentaal wrak, knipperde voortdurend, stond geen moment stil. Meer dan een jaar had ze allicht niet te goed.

‘Kenny? Kenny? Wat doe jij op de brug? Waarom ben je niet bij je sensei? Kan je alsjeblijft-alsjeblijft-alsjeblijft naar huis komen. De Hoge Raad is hier.’ Ze kromp zichtbaar, haar armen slap langs haar lichaam.

Verbinding verbroken, dacht Volkers. Hij wilde er iets over zeggen, kreeg er de kans niet toe. Met stramme passen liep de vrouw de unit uit, de gang op. Even dacht hij erover haar achterna te gaan. Hij deed het niet. Als die zoon kloten aan zijn lijf had, zou hij haar komen redden. Zo niet, dan kwam er geen kamp voor hem.

‘Femi’s!’ Kenny trilde van kop tot teen. ‘Uitschot! Je luisde me erin.’ Hij balde zijn vuisten.

Samira zette een stapje achteruit. ‘Erin luizen? Doe normaal zeg! Ik gaf je gewoon een kus. Daar had ik al maanden zin in. En je tong vond het absoluut niet erg.’

‘Zwijg, leugenaar! Ik walg van je seksgedoe.’

‘Seks?’ zei Samira verbouwereerd. ‘Noem je dat seks?’

Kenny draaide zich bruusk om, liep weg. Even verderop glipte hij een toiletunit in, waste zijn handen, spoelde zijn mond, activeerde met een tik tegen zijn pols de nano en zette zijn antibacteriële systeem op het maximum. Langzaam ademde hij in en uit, wachtte enkele tellen. Nooit nog een project met een femi, en al zeker niet met zo’n del zonder upgrades. Speksel uitwisselen, mogowe! Zoiets kon alleen uit de koker van een gedegeneerde komen! Morgen zou hij de sensei aanklagen, ze had hem niet mogen koppelen aan Samira. Hij trok zijn gezicht in een nietszeggende plooi, verliet de toiletunit en haastte zich naar de hal. Het waterorgel in de fontein klaterde groen en blauw - dinsdag. Een kaki botste tegen hem aan. Kenny haalde uit, kreeg net op tijd zijn arm onder controle. Hij wiste het zweet van zijn voorhoofd, en haastte zich naar de liften.

De deur van 1712 stond open. Aurelie had postgevat op de drempel. Haar hoofd zwiepte van links naar rechts, van de magere geüniformeerde indringer naar de lege gang. Ze zag hoogrood, hijgde.

Volkers zat met zijn rug naar haar toe voor het muurscherp, naast hem zijn aktetas. Tessa, een meisje dat te mooi was om waar te zijn, vertelde de kijkers dat de problemen bij de Zuidertorens zo goed als opgelost waren. Daarna stapte ze over op de winnende lottocijfers. Tiberius grimaste.

Toen Kenny de gang in kwam, wierp Aurelie een laatste blik achterom en stormde op hem af. ‘Eindelijk!’ Haar stem botste tegen de muren, keerde vervormd terug. ‘Hij heeft een koffertje en hij ziet er kwaad uit.’ Haar mondhoeken zakten. Ze kruiste haar handen over haar platte boezem, begon zachtjes te jammeren. ‘Wat heb je gedáán?’

Kenny kreeg het koud van weerzin. ‘Gedraag je! Heb je hem laten peccen?’

Ze draaide zich van hem weg, boog het hoofd. ‘Vergeten,’ zei ze stilletjes. Kenny duwde haar naar binnen en sloot de deur achter hen.

Volkers stond op, tikte tegen zijn kepie. ‘Tiberius Volkers, officier bij ...’ ‘Jij bent niet van de Hoge Raad,’ zei Kenny bot. ‘Hun paars is anders. Donkerder.’

‘Wie beweert dat ik van de Hoge Raad ben?’

Aurelie slaakte een schorre kreet. ‘Ga weg. Voor foute dingen moet je hiernaast zijn, in 1710. Lellebellen!’

‘Dat volstaat, moeder!’

Aurelie zocht steun tegen de muur, wiegde heen en weer. Haar ogen stonden glazig. Ze snakte naar adem.

‘Laat maar,’ zei Volkers rustig. ‘Ik begrijp het wel. Er zijn er meer die de uniformen niet uit elkaar houden. Ik ben van de commissie Oud-Behoud en ik kom voor de heer Kenny Eggers. Dat ben jij, veronderstel ik?’

‘Oud-Behoud? Reis naar het Verleden?’ Kenny voelde zijn hart tegen zijn ribben bonken.

Volkers knikte. ‘Ja, de jongste kandidaat.’

Achter Kenny’s ogen groeide een eindeloze ruimte die alles in het hier en nu leek op te slokken. ‘Kom je me ophalen?’

‘Tenzij je van gedachten bent veranderd.’

‘Waarom zou ik?’

Volkers moest lachen om het ongeloof in de stem van de jongen. ‘Tja,’ zei hij. ‘Aanvankelijk waren er bijna twintigduizend kandidaturen, waarvan driekwart uit de Torens. Meer dan de helft haakte af nadat het reglement openbaar was gemaakt.’

‘Konden hun nano en hun upgrades niet missen?’

‘Nagel op de kop.’

‘Zielig!’ Kenny liep naar de bergkast bij de inkom, haalde er een rugzak uit. ‘Alles zit erin. Kom, weg van hier. Ik word ziek van dat moedermens.’

‘Schaam je!’

Kenny draaide zich om. ‘Vader? Waarom ben je niet op je werk?’

‘Tessa sloeg alarm,’ zei zijn vader kortaf. ‘Blijkbaar hebben alleen de robots het hart op de juiste plaats. Dat je het moeilijk hebt met je moeder versta ik, maar een minimum aan respect zou niet misstaan!’

Volkers gaf hem een goedkeurend knikje. Goed dat ze nog bestonden, mensen met principes! ‘Meneer Eggers, blij met u kennis te maken. Tiberius Volkens is de naam. Officier bij Oud-Behoud.’ Hij maakte een kleine buiging.

Dave Eggers negeerde hem en liep naar Aurelie. Hij drukte een kus op haar voorhoofd, hielp haar naar de slaapnis, sloot die af. Toen hij zich tot Volkens wendde, stond zijn gezicht nog steeds strak. ‘En nu een PEC. U lijkt inderdaad op degene die regelmatig in het nieuws komt, maar lijken is schijn, geen zijn. Iedereen kan beweren dat hij bij de ene of de andere commissie hoort. Zit je verstand ook in die rugzak, Ken?’

De jongen sloeg zijn ogen neer.

Volkens liep naar het beeldscherm en hield zijn pols voor de webVcam. Tessa, het meisje dat te mooi was om waar te zijn, maakte plaats voor een al even perfecte jongeman.

‘PEC in verwerking,’ zei hij toonloos. De gegevens rolden binnen. Tiberius Volkens, beëdigd ambtenaar bij de commissie Oud-Behoud. Registernummer: 030120 - 82454. PEC: NS 02. 793.

‘Nu jij, Ken.’

De jongen deed het. Kenny Eggers, student. Registernummer: 040566 - 00193. PEC: NS 02. 335.

Zijn vader wendde zich tot Volkens. ‘Ken is nog minderjarig, ik krijg van u een verklaring dat de staat tijdelijk mijn verantwoordelijkheid als vader

overneemt. Ondertekend door de president. Echt papier. Er is genoeg te doen geweest over deze kamp. De kijkcijfers van die promofilmmpjes moeten alle records hebben gebroken.'

'De inschrijvingen ook,' zei Volkert. 'We zijn eronder bedolven. En ik die dacht dat handschrift niet meer beoefend werd!' Hij nam zijn aktetas van de fauteuil en knipte ze open. 'Hier.'

Dave bracht het opgevouwen blad naar zijn neus. Zijn ogen werden vochtig. Snel vouwde hij het open, bestudeerde het watermerk, overliep vluchtig de tekst. 'In orde. Dank u.'

Volkert salueerde en liep naar de deur. 'Jongheer Eggers. Het is tijd.'

Kenny bewoog niet. Hij stond in het midden van de kamer, keek vragend naar zijn vader. Die kwam naar hem toe, de jongen deinsde achteruit. 'Al goed pa, geen gedoe.'

'Oké.' Dave stopte zijn handen diep in de zakken van zijn jump. 'Ik ben blij met de kans die je krijgt, zoon. Iedereen droomt van avontuur, zeker als er een grote som geld aan vasthangt. Ik vind het knap dat je er moeite voor doet. Hoe kwam je aan pen en papier?'

'Niet,' zei Volkert van bij de deur. Hij schreef zijn essay op een shirt. Met bloed. Daarvoor alleen al verdiende hij een prijs.'

'Ik heb ook ooit aan een wedstrijd meegedaan,' zei Dave. 'Het jaar voor ik mijn genote leerde kennen.'

'Oh, ja? En mocht ik dat niet weten? Van haar allicht?' Kenny gebaarde naar de slaapnis. 'Ik hoor het haar zo zeggen: waag het niet hem op ideeën te brengen, Dave!' Alles aan hem straalde misprijzen uit.

Zijn vader wierp hem een strenge blik toe. Kenny vertrok geen spier.

'Twintig jaar geleden dus?' zei Volkert, in een poging de elektriciteit uit de lucht te halen. 'Dat moet innovatie geweest zijn. In die periode waren ze wanhopig op zoek naar technisch-creatieve duizendpoten.'

'Klopt. Had ik gewonnen, dan had mijn leven er waarschijnlijk totaal anders uitgezien.' Daves blik werd een beetje wazig. 'Ik vraag me af waar jullie deze keer naar op zoek zijn.'

Volkert dacht aan de woorden van Vero Vis. 'Deze keer wilden we iets geven,' zei hij. 'Hoop en dromen. Om de dagelijkse sleur te verdrijven. Goed idee, zo bleek. Zoals ik daarnet al zei, kregen we ontzettend veel inzendingen.'

‘Allemaal mensen die nu in zak en as zitten omdat ze het niet hebben gehaald.’

‘Volgend jaar krijgen ze een nieuwe kans,’ zei Volkers luchtig. ‘Het is de bedoeling dat we er een terugkerend evenement van maken. Met meer deelnemers. Als deze eerste editie meevalt uiteraard.’

‘Ik werd week van die promofilmpjes,’ zei Dave. ‘Er ging een totaal onbekende wereld voor mij open. Ik wou dat ik eerder was geboren.’ Hij keerde zich naar Kenny. ‘Jongen, je gaat een spannende tijd tegemoet. Geniet ervan! Ik verwittig je sensei en Samira.’

Kenny keerde zich bruusk af en liep de deur uit. Hij zette er stevig de pas in.

‘Gehaast?’

‘Ja.’

‘Wil je afscheid nemen van je vriendin?’

Er ging een schok door Kenny’s lijf. De ader in zijn hals klopte zwaar en snel. Bij de lift kreeg hij zich weer onder controle. ‘De Brug of de Metro?’

‘Geen van beide,’ zei Volkers. ‘We peccen uit bij de hoofdingang. Mijn compagnon wacht daar.’

‘De hoofdingang is dicht.’

‘Niet voor ons.’

‘Gaan we de straat op? Krijg ik een geweer?’

‘Waarom zou je?’

‘Omdat ik een paar van die beesten wil afknallen. Daarom.’

‘Oud-Behoud doet niet aan geweld,’ zei Volkers afgemeten. ‘Als je wil schieten, moet je bij de kaki’s gaan. Ik raad je aan niets te doen wat de orde verstoort. Anders stuur ik je regelrecht terug naar je moeder. Is dat duidelijk?’ Hij zag het ijs in Kenny’s ogen, onderdrukte een zucht. Een belabberd begin.

Jürgen voelde de spanning. Die jonge gast werd geen vriendje van baas Sukkel, dat was duidelijk. ‘Hallo,’ zei hij met een brede glimlach. ‘Ik ben Jürgen Jee, compagnon van meneer Volkers. Jij bent ongetwijfeld Kenny. Kom, we peccen uit.’ Hij gaf Volkers zijn geweer terug, ontgrendelde dat van hemzelf.

Kenny staaarde hem zwijgend aan, keerde zich naar de robot die de

receptie bemande. Tien seconden later klikte de buitendeur open.

‘Jij tussen ons in,’ zei Volkers tegen Kenny. ‘Laat hen denken dat we je afvoeren, dat lijkt me het veiligste. En niet uitdagen!’

Kenny bromde iets, maar hield zich koest. Hij staarde naar zijn voeten, probeerde zo veel mogelijk op te vangen vanuit zijn ooghoeken. Er liep een koude rilling over zijn rug. Een geluk dat hij zijn antibacteriële systeem had geactiveerd. Het altijd smetteloze plein leek een stort. Een stinkend stort, bezet door schepsels uit antieke documentaires: vuil, harig, rimpelig en slonzig. In primitieve, onflatteuze kleren. Femi’s met borsten en buiken, krapuul met ingevallen stoppelwangen, grijsaards, bijna-doden op krakemikkige brancards. Er was zelfs grut, smerige opdongertjes met koolzwarte ogen en een degoutant bruin vel. Hij zou een jaar van zijn leven geven om die te mogen mollen. De president had gelijk. Buiten de grenzen van Neostaat heerste barbarij! Hij was blij toen ze afsloegen naar de parking van de kaki’s. Blijdschap die omsloeg in buikpijn bij het zien van de rode Pal V. Moesten ze daarin? Met drie!?

‘Ooit gevlogen?’ vroeg Jee.

‘Nee.’

‘Het is de max!’

Kenny was daar niet zo zeker van. Vliegen? Tot daaraan toe. Met drie in zo’n kleine ruimte? Dat was shitterdeshit! Hij stapte in, riemde zich vast, haalde een plooi bakkes uit de zak van zijn jump. Volkers startte de motor. Even later vlogen ze over het torencomplex. Kenny schatte de grootte van het stort onder zich, rekende in minder dan vijf seconden uit dat er zowat duizend mensen samentroepen. Stukken minder dan de ‘duizenden’ uit het journaal. Waarom waren ze niet verdreven? Kon toch niet zo moeilijk zijn. Gas erop, de beuk erin! Hij dacht aan de knallen ‘s nachts. Aan het gekrijs. ‘Waar komen die Havelozen vandaan en wat willen ze?’ vroeg hij.

Er kwam geen antwoord.

Gerdie Rietveld - Waterland

Jürgen Jee had nog geen woord gezegd. Hij blikte stug naar de grijze lucht, vermeed angstvallig de diepte onder hen. Zijn rug drukte hard tegen de leuning van de passagiersstoel, zijn handen zaten weggestopt tussen zijn dijen.

‘Scheelt er iets?’ vroeg Volkers.

‘Te veel water.’ De jongen maakte een onbestemde beweging. ‘Pakt me op de adem. Zijn er ook mensen die hier vrijwillig wonen?’

‘Schatzoekers. Ze duiken naar edele metalen en ander waardevols, en ze organiseren uitstappen. Tweehonderd riem voor een halve dag Verdronken Land, inclusief een duik naar het knekelveld.’ Volkers’ gezicht vertrok van afschuw.

‘Wat is een knekel?’

‘Een bot van een geraamte.’

Jürgen keerde zich abrupt naar hem toe. ‘Mogowe, nee! Is het dan toch waar? Is Waterland gebouwd op lijken?’

‘Wist je dat niet?’

‘Zou ik het dan vragen?’

‘Hé, bijt mijn neus er niet af. Ik kan er niets aan doen. Of misschien wel. We zagen de wereld om zeep gaan, en we wachtten allemaal tot iemand anders de problemen zou aanpakken. Zit je gordel vast?’ Volkers gebaarde naar de boordcomputer. ‘We zijn buiten bereik. Ik moet landen op geheugen en intuïtie.’

‘Geen bereik? Hoe komt dat?’

‘Wie zal het zeggen?’

‘Ik haat het hier,’ zei Jürgen fel. ‘Ik haat water.’

Volkers zette de landing in. Zijn gezicht stond grimmig. ‘Fijn! Dan zijn we met twee.’

Toen de wielen vaste grond raakten, ontspande Jürgen. Hij gespte zich los, nam zijn geweer, wilde uitstappen.

Volkers hield hem tegen. ‘Niet zo snel. Je moet een swat aan. En een bakkes.’ Hij haalde twee vesten en twee maskers van onder de zitting. ‘Ik vertrouw de lucht hier niet.’